

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ĮSTATYMO „DĖL EUROPOS SĄJUNGOS IR ISLANDIJOS RESPUBLIKOS BEI
NORVEGIJOS KARALYSTĖS SUSITARIMO DĖL PERDAVIMO TVARKOS TARP
EUROPOS SĄJUNGOS VALSTYBIŲ NARIŲ IR ISLANDIJOS BEI NORVEGIJOS
RATIFIKAVIMO“ NR. X-1526 2 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos ratifikavimo“ Nr. X-1526 (toliau – Įstatymas) 2 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas) parengtas siekiant pakeisti Lietuvos Respublikos pareiškimą, padarytą, remiantis Europos Sąjungos ir Islandijos Respublikos bei Norvegijos Karalystės susitarimo dėl perdavimo tvarkos tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos (toliau – Susitarimas) 9 straipsnio 3 dalimi, dėl vykdančiųjų teisminių institucijų paskyrimo pagal Susitarimo 9 straipsnio 2 dalį.

Susitarimu, kuris įsigaliojo 2019 m. lapkričio 1 d., yra sukurama procedūra, panaši į Europos arešto orderio¹, kurią taikant supaprastinamas ieškomų asmenų, kurių atžvilgiu yra pradėtas baudžiamasis persekiojimas, ar asmenų, pasislėpusių nuo laisvės atėmimo bausmės vykdymo, perdavimas tarp Europos Sąjungos valstybių narių ir Islandijos bei Norvegijos.

Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje vykdančiąja teismine institucija pagal Susitarimo 9 straipsnio 2 dalį nurodytas Vilniaus apygardos teismas, kadangi Vilniaus apygardos teismas priima sprendimus dėl Europos arešto orderio ir ekstradicijos prašymų vykdymo, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 73 straipsnyje. Tačiau pagal Susitarimą vykdančiajai teisminei institucijai priskiriama ne tik sprendimo dėl arešto orderio priėmimo funkcija (Susitarimo 18 straipsnio 1 dalis), bet ir kitos papildomos, su arešto orderių vykdymu susijusios funkcijos, pavyzdžiui, arešto orderio gavimas (Susitarimo 12 straipsnio 1 dalis), asmens apklausos vykdymas (Susitarimo 17 straipsnis), sprendimo dėl asmens laikino perdavimo priėmimas (Susitarimo 27 straipsnio 2 dalis) ir kt. Pažymėtina, kad analogiško instrumento Europos arešto orderio vykdymo atveju dalį šių funkcijų pagal BPK 71¹-77 straipsnių nuostatas atlieka ne Vilniaus apygardos teismas, o Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra. Pavyzdžiui, Generalinė prokuratūra gauna Europos arešto orderius (BPK 73 straipsnio 1 dalis; analogiška funkcija vykdančiajai teisminei institucijai nurodyta Susitarimo 12 straipsnio 1 dalyje), kreipiasi į kompetentingą Lietuvos Respublikos instituciją dėl leidimo patraukti baudžiamojon atsakomybėn (BPK 71¹ straipsnio 5 dalis; Susitarimo 23 straipsnio 3 dalis), sprendžia dėl baudžiamosios atsakomybės ribų išplėtimo (BPK 71¹ straipsnio 7 dalis; Susitarimo 30 straipsnio 4 dalis), užtikrina daiktų ir dokumentų, turinčių reikšmės nusikalstamai veikai tirti, ir asmens, dėl kurio išduotas arešto orderis, nusikalstamu būdu įgyto turto paėmimą ir perdavimą kitai valstybei (BPK 71¹ straipsnio 8 dalis; Susitarimo 32 straipsnis), tariasi su kitos valstybės institucija dėl asmens perdavimo vėlesnės datos (BPK 76 straipsnio 2, 3 dalys; Susitarimo 26 straipsnio 3, 4 dalys), priima sprendimą dėl laikino asmens perdavimo (BPK 77 straipsnis; Susitarimo 27 straipsnio 2 dalis) ir kt. Be to, pažymėtina, kad Susitarimo 15 straipsnyje numatyta sprendimo dėl kardomųjų priemonių asmeniui skyrimo funkcija pagal BPK nuostatas priskirtina apylinkių teismams ir teritorinėms prokuratūroms. Atsižvelgiant į tai, kad Susitarimu apibrėžiamas arešto orderio vykdymo mechanizmas yra beveik identiškas Europos arešto orderio vykdymo mechanizmui, siekiant teisinio nuoseklumo, kyla poreikis nustatyti, kad ir pagal Susitarimą vykdančiosios teisminės institucijos funkcijas atliktų tos pačios institucijos, kurios atlieka atitinkamas funkcijas pagal BPK Europos arešto orderio vykdymo atveju.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, Įstatymo projektu siūlytina pakeisti Įstatymu pagal Susitarimo 9 straipsnio 3 dalį padarytą Lietuvos Respublikos pareiškimą ir vykdančiosiomis

---

¹ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos.

teisminėmis institucijomis nurodyti Vilniaus apygardos teismą ir Generalinę prokuratūrą, o dėl kardomųjų priemonių skyrimo – apylinkių teismus ir teritorines prokuratūras..

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymo projektą parengė Teisingumo ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir žmogaus teisių politikos grupė (vadovė – Aistė Mikočiūnienė, mob. tel. 8 611 27135, el. paštas aiste.mikociuniene@tm.lt, tiesioginė rengėja – vyresnioji patarėja Indrė Balčiūnienė, mob. tel. 8 602 56854, el. paštas indre.balciuniene@tm.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai

Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje vykdančiąja teismine institucija pagal Susitarimo 9 straipsnio 2 dalį nurodytas Vilniaus apygardos teismas.

BPK IV skyriuje yra nurodyta, kokią atitinkamą vykdančiosios teisminės institucijos funkciją Europos arešto orderio atveju atlieka Vilniaus apygardos teismas, kokią – Generalinė prokuratūra.

BPK 121 straipsnyje nurodyta, kokios institucijos gali skirti kardomasias priemones. Vykdam Europos arešto orderį, arešto orderį, su pareiškimu dėl kardamosios priemonės – suėmimo – skyrimo į asmens sulaikymo vietos apylinkės teismą kreipiasi apygardos prokuratūros arba apygardos prokuratūros apylinkės prokuratūros prokuroras. Taip pat teritorinės prokuratūros prokuroras gali nuspręsti skirti kitą kardomąją priemonę arba kreiptis į ikiteisminio tyrimo teisėją dėl intensyvios priežiūros ar namų arešto skyrimo (BPK 72 straipsnio 5 dalis).

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

Pakeitus Įstatymo 2 straipsnio 3 dalyje padarytą pareiškimą dėl vykdančios arešto orderį institucijos, t. y. šalia Vilniaus apygardos teismo nurodžius Generalinę prokuratūrą, o dėl kardomųjų priemonių skyrimo – apylinkių teismus ir teritorines prokuratūras, būtų užtikrintas tinkamas bei Europos Sąjungos *acquis* ir nacionalinę teisę atitinkantis Susitarimo taikymas.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priėmus Įstatymo projektą, tiesioginio poveikio kriminogeninei situacijai ir korupcijai nenumatoma.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymo projekto įgyvendinimas nesusijęs su verslo sąlygomis ir jo plėtra.

8. Ar įstatymo projektas neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams?

Įstatymo projektas strateginio lygmens planavimo dokumentams neprieštarauja.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Siekiant Įstatymo projektu siūlomus pakeitimus inkorporuoti į teisinę sistemą, priimti naujų, pakeisti ar pripažinti netekusiais galios kitų galiojančių įstatymų nereikės.

10. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas

įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų. Įstatymo projekte nepateikiama naujų sąvokų ir sąvokas įvardijančių terminų, todėl jie nevertintini Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir Europos Sąjungos teisės aktams.

12. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti

Priėmus Įstatymo projektą, priimti įgyvendinamųjų teisės aktų nereikės.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Įstatymo projekto rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų nebuvo gauta.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia įstatymo projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas ir sritis

„Susitarimas“, „Susitarimo ratifikavimas“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.